

Zápisnica

z mimoriadneho zasadnutia Rady Justičnej akadémie dňa 22. marca 2023 so začiatkom o 10,00 hod. v Justičnej akadémii Slovenskej republiky v Pezinku a prostredníctvom videokonferenčnej platformy ZOOM

Prítomní členovia Rady:

JUDr. Jana Bajánková, predsedníčka rady
JUDr. Martin Bargel, podpredseda rady
JUDr. Roman Greguš, člen rady
JUDr. Vladimír Javorský, PhD., člen rady
JUDr. Jozef Kandra, člen rady
JUDr. Peter Štrpka, PhD., člen rady
doc. JUDr. Lucia Žitňanská, PhD., členka rady, prítomná online

Ďalší prítomní v JA SR podľa zákona č. 548/2003 Z. z. a Rokovacieho poriadku Rady:

JUDr. Viliam Karas, PhD., minister spravodlivosti Slovenskej republiky
JUDr. Peter Sepeši, štátny tajomník ministra spravodlivosti Slovenskej republiky
JUDr. Peter Hulla, riaditeľ akadémie
JUDr. Jozef Szabó, zástupca riaditeľa akadémie
JUDr. Dagmar Hupková, poverená vedením kancelárie

Ospravedlnený/í:

JUDr. Jaroslav Chlebovič, člen rady
prof. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD., člen rady
JUDr. Boris Tóth, člen rady

Navrhnutý program:

1. Otvorenie
2. Návrh novely zákona o Justičnej akadémii
3. Záver

1. Otvorenie

Predseda rady JA SR privítala prítomných členov rady JA SR, ministra spravodlivosti SR, ďalej riaditeľa akadémie, ako aj zástupcu riaditeľa akadémie. Uviedla, že zo zasadnutia sa zo zdravotných a z rodinných dôvodov ospravedlnili členovia rady prof. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD., JUDr. Boris Tóth a z pracovných dôvodov sa zo zasadnutia ospravedlnil člen rady JUDr. Jaroslav Chlebovič. Člen rady JUDr. Roman Greguš sa na zasadnutie dostaví neskôr. Predseda rady JA SR ďalej skonštatovala, že mimoriadneho zasadnutia rady JA SR sa zúčastňuje celkom šesť členov rady, teda rada JA SR je uznášaniaschopná.

Predseda rady JA SR informovala o predloženej programe mimoriadneho zasadnutia rady JA SR a vyzvala prítomných na jeho prípadné doplnenie. Vzhľadom na to, že neboli vznesené žiadne doplňujúce návrhy, predseda rady JA SR dala o návrhu programu mimoriadneho zasadnutia rady JA SR hlasovať.

Hlasovanie:

ZA: 6

PROTI: 0

ZDRŽAL SA: 0

Uznesenie č. 203: Rada schválila program mimoriadneho zasadnutia rady JA SR.

Predseda rady JA SR navrhla za overovateľa zápisnice z mimoriadneho zasadnutia rady JA SR JUDr. Petra Štrpku, PhD., ktorý s uvedeným návrhom prejavil súhlas.

Hlasovanie:

ZA: 5

PROTI: 0

ZDRŽAL SA: 1

Uznesenie č. 204: Rada zvolila JUDr. Petra Štrpku, PhD. za overovateľa zápisnice z mimoriadneho zasadnutia rady JA SR.

2. Návrh novely zákona o Justičnej akadémii

Predseda rady JA SR uviedla, že dňa 11. marca 2023 bol doručený mailom list štátneho tajomníka spolu so zámerom novely zákona o JA SR, ktorý bol vypracovaný v nadväznosti na predchádzajúcu informáciu o tom, že návrh novely zákona o Justičnej akadémii je zahrnutý do Plánu legislatívnych úloh na tento rok, a ku ktorému Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky uskutočnilo dve pracovné stretnutia, závery z prvého stretnutia boli predmetom rokovania predchádzajúceho mimoriadneho zasadnutia rady JA SR, ktoré sa uskutočnilo vo februári, z druhého pracovného stretnutia zápisnica zasielaná už nebola. Z predmetného listu štátneho tajomníka vyplýva povinnosť zaslať pripomienky k zaslanému návrhu do 24. marca 2023, z toho dôvodu dňa 21. marca 2023 operatívne zasadala aj legislatívna komisia rady JA SR. Predseda rady JA SR požiadala doc. Žitňanskú o informovanie prítomných o záveroch tohto stretnutia.

Doc. Žitňanská uviedla, že na včerajšom stretnutí dospela legislatívna komisia rady JA SR k záveru, že vzhľadom na to, že k dispozícii je iba legislatívny zámer, nie legislatívna predloha, z hľadiska štandardného legislatívneho procesu nie je na novelu zákona o Justičnej akadémii dostatočný časový priestor, ak sa tento vníma prizmou horizontu nasledujúcich dvoch parlamentných schôdzí. Legislatívna komisia rady JA SR sa tiež zhodla na tom, že návrhy predložené v zámere nie sú zmenami, ktoré by mali byť predmetom technickej novely, nakoľko otvárajú vážne koncepčné otázky, a vyžadujú si rozsiahlu odbornú diskusiu so všetkými zainteresovanými subjektami. Technickú novelu pripravila aj Justičná akadémia, táto zosúladzuje len znenie zákona s inými už prijatými novelizáciami iných predpisov. Súčasne sa členovia legislatívnej komisie Rady JA SR zhodli na tom, že niektoré záležitosti sú zvládnuteľné aj bez legislatívnych zmien a to či už na úrovni rady JA SR alebo na úrovni výkonnej zložky a to s jediným cieľom realizovať potrebné a nevyhnutné aktivity súvisiace s bezproblémovým chodom justície ako celku. Na najbližšom zasadnutí sa má predložiť aj analytický materiál k odborným justičným skúškam za posledných päť rokov a je určite o čom diskutovať, predložený zámer však presahuje rámec technickej novely.

Predseda rady JA SR otvorila k predmetnému bodu diskusiu.

Dr. Kandra vyjadril súhlas so závermi legislatívnej komisie rady JA SR. Stotožňuje sa s tým, že predložený legislatívny zámer naozaj vyžaduje diskusiu, a to aj s ohľadom na to, že ide o tak zásah do aktuálneho znenia, ktorý presahuje zámer robiť rýchle technické zmeny a aby sa zbytočnou rýchlosťou neurobili v systéme chyby.

Dr. Štrpka uviedol, že súhlasí s predchádzajúcimi členmi rady JA SR, tiež uviedol, že je potrebné diskutovať o tom, akú úlohu má akadémia v systéme plniť. Niektoré návrhy majú naozaj charakter technických zmien, ale mnohé z návrhov sú zamerané na koncepčné zmeny.

Dr. Bargel uviedol, že nie je zástanca rýchlych riešení, spravidla tie rýchle riešenia nie sú tie najlepšie, aj keď niekedy sú rýchle riešenia nevyhnutné. Podľa jeho názoru na rýchlu technickú novelu musí byť nejaký závažný, naliehavý dôvod, pre ktorý je nevyhnutné zasahovať do znenia zákona, ktorý nepočká na riadny legislatívny proces a je ho treba neodkladne riešiť. Následne sa podpredseda rady JA SR vyjadril v skratke k jednotlivým bodom v legislatívnom návrhu, poukázal na niektoré problematické body, ktoré nemožno meniť bez diskusie a ktoré sú riešiteľné cez novely iných predpisov.

Doc. Žitňanská uviedla, že niektoré okruhy, uvedené v legislatívnom zámere, sú veľmi vážne, najmä pokiaľ ide o spôsob realizovania justičnej skúšky, pretože formulácia uvedená v zámere ako keby smerovala k nejakej špecializácii už v tomto štádiu profesijného rastu, pretože najprv sa hovorí o všeobecnej skúške a potom o špecializácii. Podľa jej názoru z toho plynie otázka, či je jedna justičná skúška alebo viac justičných skúšok, či sú právnické profesie prestupné alebo nie sú. Tieto debaty svojho času prebiehali aj na pôde Slovenskej advokátskej komory, a dospelo sa k záveru, že koncipient má mať všeobecné znalosti a špecializovať sa až po skúške.

Minister spravodlivosti SR na prednesené pripomienky členov rady JA SR reagoval tým, že samotná súdna mapa žiadnym spôsobom neriešila otázku ľudských zdrojov v justícii. Z jeho osobnej skúsenosti ako člena výberových komisií tak na výber predsedov súdov, ako aj v hromadných výberových konaniach na sudcov, mu je zrejmé, že systém prípravy a výberu sudcov nie je nastavený ideálne. Uvedené má podľa neho korene v samotnom spôsobe prípravy a absolvovania justičnej skúšky, kde je vidieť markantné rozdiely medzi absolventami prokurátorskej skúšky a justičnej skúšky zo strany VSÚ. Minister spravodlivosti uviedol, že osobne očakával väčšiu podporu zo strany Justičnej akadémie pri príprave legislatívneho zámeru novely zákona o Justičnej akadémii, pritom jeho jedinou snahou bolo vyvolať vecnú a odbornú diskusiu ako riešiť roky zanedbávanú otázku formácie a sprevádzania kandidátov na funkciu sudcu. Ide podľa neho o kľúčový proces, ktorý nijakým spôsobom nenahradia obrovské investície do infraštruktúry, budov a digitalizácie súdnictva. Podotkol, že bez toho, aby sme sa ako krajina venovali dôsledne príprave a výberu sudcov, nie sme v stave zabezpečiť riadne fungovanie právneho štátu, o to viac ministra zaskočila istá rezistencia vedenia Justičnej akadémie k otvoreniu diskusie o prípadných zmenách zákona o Justičnej akadémii, resp. súvisiacich zákonov. Minister spravodlivosti uviedol, že aj vzhľadom na uvedené skutočnosti už nie je reálne v tomto volebnom období prijať prípadné legislatívne zmeny. Aj napriek tomu, berúc do úvahy urgentnosť a neudržateľnosť aktuálneho stavu, minister spravodlivosti iniciuje prípravu vecného zámeru a spoločenskej odbornej diskusie na túto tému tak, aby si prípadne nové politické vedenie rezortu mohlo tento materiál osvojiť, prípadne s ním ďalej pracovať. Ďalej minister tlmočil členom rady presvedčenie, že Justičná akadémia poskytne všetku potrebnú súčinnosť pri tejto diskusii a aktívne sa do nej zapojí.

Predseda rady JA SR uviedla, že justíciu a prokuratúru by nemalo zaujímať, kto vládne. To teda znamená, že je vhodnejšie pripraviť materiál, ktorý bude skutočne odzrkadľovať skutočné potreby a vyrieši systémové problémy.

Na zasadnutie rady JA SR sa dostavil dr. Greguš.

Minister spravodlivosti SR s uvedeným tvrdením predsedníčky rady JA SR súhlasil, pričom uviedol, že je potrebné uchopiť riešenie problémov systémovo a zo strany tých, ktorí majú pohľad na problémy zvnútra, aby ten, kto príde do funkcie ministra po ňom, mohol na zmenách ďalej pracovať a presadzovať ich.

Následne sa prítomní zhodli na tom, že ak je priestor na zlepšenie, je potrebné to riešiť v rámci širšieho spektra odborníkov a v širších súvislostiach.

Predsedníčka rady JA SR prerušila zasadnutie na 15 minút.

Po krátkej prestávke sa prítomní členovia v rámci diskusie zhodli, že je vhodné prijať uznesenie, ktorým rada JA SR oficiálne prijme závery, ktoré vzišli z diskusie na mimoriadnom zasadnutí rady JA SR. Predsedníčka rady JA SR následne oboznámila prítomných s obsahom navrhovaných uznesení a dala o týchto uzneseniach hlasovať.

Hlasovanie:

ZA: 7

PROTI: 0

ZDRŽAL SA: 0

Uznesenie č. 205: Rada konštatuje, že z hľadiska štandardného legislatívneho procesu nie je dostatočný časový priestor na prijímanie novely zákona o Justičnej akadémii v zmysle rozsahu predloženého v legislatívnom zámere. Rada konštatuje, že otázky, ktoré sú načrtnuté v predložennom legislatívnom zámere, majú koncepčný charakter, dotýkajú sa aj statusových zákonov, a preto by mali prejsť rozsiahlou odbornou diskusiou so všetkými dotknutými subjektami. Rada je pripravená na základe vyhodnotenia analytického materiálu k odborným justičným skúškam, ktorý bude rade predložený na 20. zasadnutí rady, spolupracovať na príprave legislatívneho návrhu, ktorý zabezpečí vyššiu kvalitu odbornej prípravy a vzdelávania uchádzačov o justičnú skúšku.

3. Záver

Na záver sa predsedníčka rady JA SR poďakovala prítomným za účasť na mimoriadnom zasadnutí rady JA SR a pripomenula, že riadne 20. zasadnutie rady sa uskutoční na ďalší týždeň dňa 30. marca 2023 so začiatkom o 10,00 hod. v Justičnej akadémii Slovenskej republiky v Pezinku.

V Pezinku dňa 22. marca 2023

Zapísala: Mgr. Dominika Zavadová, PhD.

Overil: JUDr. Peter Štrpka, PhD.

Schválila: JUDr. Jana Bajánková